

THE CONSTANTINOPOLITAN SOCIETY Established 1928

OSCE / ODIHR Conference
2008 Human Dimension Implementation Meeting
Working session 5:
Tolerance and non-discrimination I – National Minorities
Warsaw, October 1, 2008

Ο Σύλλογος Κωνσταντινουπολιτών, ιδρυθείς το 1928, είναι ένας μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός Οργανισμός, ο οποίος τις τελευταίες δεκαετίες εκθέτει ενώπιόν σας τα φοβερά γεγονότα και τεράστια προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελληνική Μειονότητα και το Οικουμενικό Πατριαρχείο στην Τουρκία και αφορούν την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της μειονότητας και τον μη σεβασμό της θρησκευτικής ελευθερίας, συμφώνως προς την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και άλλων Διεθνών Συνθηκών.

Θα επισημάνουμε, περιληπτικά, τα βασικά ζητήματα που άπτονται της θρησκευτικής ελευθερίας, των δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας και, γενικότερα, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα οποία δεν έχουν επιλυθεί και ευρίσκονται σε αντίθεση με τα διεθνώς κρατούντα και τα ευρωπαϊκά κριτήρια περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και με τα σχετικά άρθρα της Συνθήκης της Λωζάννης περί προστασίας των μη μουσουλμανικών μειονοτήτων της Τουρκίας.

Οικουμενικό Πατριαρχείο

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο και ο Θρόνος του Οικουμενικού Πατριάρχη, τα οποία συστήθηκαν από Οικουμενικές Συνόδους εννέα αιώνες προ της κατάκτησης της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους Οθωμανούς το 1453, τόσο το καθεστώς όσο και η Έδρα Αυτού έχουν αναγνωρισθεί από το οθωμανικό καθεστώς με σειρά επισήμων νομοθετικών πράξεων. Το καθεστώς που διέπει σήμερα το Οικουμενικό Πατριαρχείο έχει επικυρωθεί από σημαντικές διεθνείς συμφωνίες, που εξακολουθούν να ισχύουν, όπως είναι οι Συμφωνίες των Παρισίων 1856 και Βερολίνου 1878 και τα Πρακτικά της Συνθήκης της Λωζάννης 1923.

Η οικουμενικότητα του Πατριαρχείου της Κωνσταντινουπόλεως είναι επίσης θεμελιωμένη στους Ιερούς Κανόνες της Ορθοδοξίας, στην ιστορία και στην εκκλησιαστική παράδοση.

Η οικουμενικότητα του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου Α', θρησκευτικού Ηγέτη τριακοσίων εκατομμυρίων ορθοδόξων χριστιανών σε όλο τον κόσμο, αναγνωρίζεται παγκοσμίως εκτός από την Τουρκία, την χώρα στην οποία αυτό ευρίσκεται.

Πράγματι, η Τουρκία αρνείται να αναγνωρίσει την οικουμενικότητα του Οικουμενικού Πατριαρχείου και προσπαθεί μονομερώς με διάφορες μεθοδεύσεις να περιορίσει την δραστηριότητα του. Ειδικότερα:

1. Απόφαση του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου της Χώρας, όπου απαγορεύεται η χρήση του τίτλου «Οικουμενικός», στον Οικουμενικό Πατριάρχη.

Με βάση την απόφαση αυτή, έχει υποβληθεί μήνυση, κατά το μήνα Αύγουστο 2008, τόσο κατά του Οικουμενικού Πατριάρχου όσο και κατά της εφημερίδος της Ελληνικής μειονότητας "Απογευματινή" που εκδίδεται στην Ιστανμπούλ.

2. Άρνηση αναγνώρισεως νομικής οντότητας στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, με συνέπεια την αποστέρηση της περιουσίας Του, καθώς και την απαγόρευση να πρόσληψη κληρικών από το εξωτερικό για την επιτέλεση της πνευματικής Του αποστολής.

3. Η Θεολογική Σχολή της Χάλκης, η οποία λειτουργούσε από το 1844, έκλεισε από τις Τουρκικές Αρχές το 1971. Η Τουρκική Κυβέρνηση, παρά τις υποσχέσεις των τελευταίων ετών ότι θα επαναλειτουργήσει, εμποδίζει την λειτουργία αυτής με διάφορες προφάσεις και δικαιολογίες. Έτσι, από το 1971, το Οικουμενικό Πατριαρχείο αποστερείται από τα εκπαιδευτικά θρησκευτικά σεμινάρια και από την δυνατότητα εκπαιδεύσεως κληρικών.

4. Η εκλογή του ανωτάτου πνευματικού Ηγέτη 300 εκατομμυρίων ορθοδόξων χριστιανών εναπόκειται στην προέγκριση του Νομάρχη της Ιστανμπούλ και απαιτείται ο υποψήφιος να έχει την τουρκική υπηκοότητα.

5. Η άρνηση στο Οικουμενικό Πατριαρχείο να έχει δικό του τυπογραφείο για την έκδοση θρησκευτικών κειμένων, βιβλίων κ.τ.λ.

6. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο είναι διαρκώς στόχος ταπεινωτικών ενεργειών. Επί παραδείγματι, στο βιβλίο του μαθήματος εθνικής ασφαλείας, εκδοθέν από το Υπουργείο Παιδείας της Τουρκίας, στο κεφάλαιο «Η γεωγραφική θέση της Τουρκίας και οι απειλές κατά της Τουρκίας» και στο υποκεφάλαιο «Ελλάδα», το Οικουμενικό Πατριαρχείο και η Θεολογική Σχολή Χάλκης αναφέρονται μεταξύ των προβλημάτων που αναφέρονται στις σχέσεις με αυτή την χώρα. Με τον τρόπο αυτό, το Πατριαρχείο υπόκειται σε εχθρικές ενέργειες. Μια τέτοια ενέργεια αναφέρεται και στο κατηγορητήριο που συνέταξε ο Εισαγγελέας για την τρομοκρατική παρακρατική οργάνωση " Ergenekon", η οποία είχε θέσει στο στόχαστρο τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο.

Ακίνητη περιουσία της Εκκλησίας και της Κοινότητας

Ο Νόμος 5737 του 2008 για τα Βακούφια (Ευαγή Ιδρύματα) που αφορά στην ακίνητη περιουσία και τη διαχείρισή της δεν αποκαθιστά σε πολλές κύριες περιπτώσεις το ιδιοκτησιακό καθεστώς των ελληνικών Μειονοτικών

Ιδρυμάτων, π.χ. εκείνων που έχουν δημευθεί, περιήλθαν στη δικαιοδοσία της τουρκικής κυβέρνησης και εν συνεχεία εκποιήθηκαν σε τρίτους.

Κατά συνέπεια, τα δικαιώματα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, καθώς και εκείνα της Ελληνικής Μειονότητας επί της ακίνητης περιουσίας τους δεν αναγνωρίζονται, αλλά αντιθέτως παραβιάζονται. Κατ' αυτό τον τρόπο, η ακίνητη περιουσία αυτών να έχει μειωθεί κατά 94% τα τελευταία 60 έτη.

Ειδικότερα:

α) Δεν προβλέπεται καταβολή αποζημίωσης για τα ακίνητα των μειονοτικών ιδρυμάτων που έχει καταπατήσει το Δημόσιο και στην συνέχεια διέθεσε σε τρίτους.

β) Δεν προβλέπεται αποκατάσταση για τα ακίνητα που το κράτος έχει χαρακτηρίσει *Mazbut* («κατειλημμένα») και έχουν περιέλθει στην δικαιοδοσία του. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν, κυρίως, μοναστήρια που επί εκατοντάδες έτη ευρίσκονταν στη δικαιοδοσία του Πατριαρχείου και της Ελληνικής Κοινότητας.

Επιπλέον, η μη έκδοση μέχρι σήμερα των προβλεπόμενων από τον νόμο διοικητικών εγκυκλίων, παρ' ό,τι προβλέπεται 18μηνη προθεσμία για την υποβολή των αιτημάτων επιστροφής δημευμένων ακινήτων, δημιουργεί σοβαρές ανησυχίες να χαθούν υπέρ του Δημοσίου και άλλα ακίνητα που ανήκουν στις μειονότητες

Έτσι, τα δικαιώματα του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Ελληνικής Μειονότητας επί της περιουσίας τους δεν αναγνωρίζονται, αλλά αντιθέτως παραβιάζονται, με συνέπεια κατ' αυτό τον τρόπο η ακίνητη περιουσία αυτών να έχει μειωθεί κατά 94% τα τελευταία 60 έτη.

Άρνηση Κληρονομικών Δικαιωμάτων

Η Τουρκία αρνείται να αποδεχτεί τα κληρονομικά δικαιώματα των μελών της Μειονότητας με ελληνική υπηκοότητα. Ο νόμος επιβάλλει την εκποίηση του ακινήτου που κληρονομείται, με αποτέλεσμα ουσιαστικά να ακυρώνεται το κληρονομικό δικαίωμα. Το μέτρο αυτό, ουσιαστικά, στοχεύει να αποκόψει και τον τελευταίο δεσμό των εξαναγκασθέντων σε εκπατρισμό μελών της Ελληνικής μειονότητας και των απογόνων αυτών.

Εκπαιδευτικά προβλήματα

Οι Τουρκικές Αρχές συνεχίζουν κατά καιρούς να αρνούνται τον διορισμό μειονοτικών εκπαιδευτικών.

Προβλήματα ασφάλειας και άσκηση ψυχολογικής πίεσης

Τον τελευταίο χρόνο, έχουν παρατηρηθεί προκλητικές ενέργειες εκ μέρους κρατικών Αρχών ή πράξεις βανδαλισμών που προκαλούν ανησυχία για την ασφάλεια των θρησκευτικών χώρων αλλά και των μελών της Μειονότητας.

Τον Νοέμβριο του 2007, συνεργείο της Δασικής Υπηρεσίας προέβη σε μερική κατεδάφιση στέγης ναού στη νήσο Χάλκη (Heybeliada) με την αιτιολογία της μη υπάρξεως άδειας επισκευής της στέγης. Οι καταστροφές που έχουν προκληθεί είναι σοβαρές και δεν έχουν αποκατασταθεί από τις Αρχές.

Την ίδια περίοδο, σε δύο Ελληνορθόδοξους Ναούς (Kadikoy και Tarabya) έγιναν επιθέσεις από εθνικιστές. Στην περίπτωση του Kadikoy, βιαιοπράγησαν κατά του προσωπικού της εκκλησίας.

Τον Ιούλιο του 2008, σημειώθηκαν δύο επιθέσεις με καταστροφές σε ναΐσκο στην νήσο Kinaliada.

Με όσα σας ανέπτυξα περιληπτικά, και σε συνδυασμό με τις ενέργειες στο παρελθόν κατά της Ελληνικής Μειονότητας εκ μέρους του Τουρκικού Κράτους, και συγκεκριμένα ο εξοντωτικός φόρος περιουσίας (Varlik Vergisi), η βίαιη επιστράτευση μόνον των μειονοτικών, το Πογκρόμ της 6/7 Σεπτεμβρίου 1955, και η εν μια νυκτί απέλαση του 1964, είχαν σαν αποτέλεσμα τη δραματική μείωση του ελληνικού πληθυσμού στην Τουρκία. Ειδικότερα, πριν το 1920 ο ελληνικός πληθυσμός της Ιστανμπούλ ήταν 350.000 άτομα. τότε Σήμερα, ο ελληνικός πληθυσμός είναι λιγότερος από 5.000 άτομα. Όσον δε αφορά στις νήσους Gokceada (Ίμβρου) και Bozcaada (Τενέδου) από 7.000 Ελλήνων περίπου την δεκαετία του 1960 να περιορίζεται σήμερα μόλις στα 200 άτομα..

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.